

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2ObdoV/19/2017
Identifikačné číslo spisu: 1010201217
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1010201217.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Stanislav Orovnický V O D O S T A V , so sídlom Hviezdoslavova 4, Zlaté Moravce, IČO: 17 685 541, zastúpený JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom so sídlom Farská č. 33, Nitra, proti žalovanému: Mgr. Peter Zvara, so sídlom Obchodná 2, Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby a. s. Nitra, so sídlom Cabajská cesta 28, Nitra, IČO: 31 411 487, o vylúčenie vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty vedenej na Krajskom súde v Bratislava pod sp. zn. 8Cbi/28/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/3/2016-578 z 18. mája 2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8Cbi/28/2010-524 zo dňa 16. decembra 2015 rozhodol tak, že žalovanému ako správcovi konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby, a. s. Nitra, Cabajská cesta 28, Nitra, IČO: 31 411 487, uložil povinnosť vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty nehnuteľnosti vedené na liste vlastníctva č. XXXX, kat. územia W. a to:

- parc. č. XXXX/XX o výmere 667 m², zastavané plochy
- parc. č. XXXX/XX o výmere 540 m², zastavané plochy - Tatra servis a predajňa náhradných dielov
- parc. č. XXXX/XX o výmere 171 m², zastavané plochy
- parc. č. XXXX/XX o výmere 733 m², zastavané plochy
- parc. č. XXXX/XX o výmere 472 m², zastavané plochy,

do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému zároveň uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 306,16 Eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia, k rukám právneho zástupcu žalobcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si uplatnil právo na vylúčenie špecifikovaných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, kat. územia W. zo súpisu konkurznej podstaty žalovaného s

odôvodnením, že predmetné nehnuteľnosti boli ku dňu vyhlásenia konkurzu vo vlastníctve žalobcu. Uviedol, že nehnuteľnosti na parcele č. XXXX/X nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 09. 10. 2001 od spoločnosti CAMPRI, spol. s r. o. Nehnuteľnosti na parcelách č. XXXX/XX a č. XXXX/XX nadobudol od spoločnosti Vdohospodárske stavby, a. s., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 25. 06. 2001, t. j. pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu. Podľa čl. 4 bod 2 kúpnej zmluvy na nehnuteľnostiach neviazli žiadne ťarchy, vecné bremená, ani iné právne povinnosti. Žalobca uviedol, že nepozná spôsob, ako predávajúci (CAMPRI spol. s r. o.) nadobudol nehnuteľnosti od Vdohospodárskych stavieb, a. s. (úpadcu). Žalobca kúpnu cenu neplatil priamo Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „FNM SR“), avšak vedel o tom, že súhlas na predaj sporných nehnuteľností bol daný FNM SR. Má vedomosť aj o tom, že k úhrade kúpnej ceny sporných nehnuteľností došlo vzájomným započítaním medzi FNM SR a Vdohospodárskymi stavbami, a. s. a Kovospol Nitra, s. r. o. Podaním zo dňa 23. 03. 2011 žalobca predložil súdu stanovisko FNM SR zo dňa 07. 03. 2011, z ktorého je zrejmé, že FNM SR mal vedomosť o tom, že v tom čase bolo začaté exekučné konanie o vykonanie exekúcie predajom všetkých nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX v prospech oprávneného PKB, a. s., Nitra, ktorá bola majoritným záložným veriteľom k zapísaným nehnuteľnostiam a FNM SR sa dohodol na spoločnom postupe pri uspokojovaní pohľadávok voči úpadcovi a prijal návrh od PKB, a. s., že výnosy budú rozdelené medzi veriteľov v dohodnutom pomere. FNM SR vydal súhlas na uvoľnenie záložného práva na odpredaj nehnuteľností (uznesením č. 16/35/00). Na majetok žalovaného bol následne vyhlásený konkurz uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 23. 07. 2001 č. k. 6K/105/01-87.

3. Z rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie vyhodnotil námietku žalovaného o neplatnosti súhlasu FNM SR k prevodu nehnuteľností privatizovaných na základe zmluvy č. 48/92 zo dňa 27. 07. 1992 ako dôvodnú. O súhlas s prevodom privatizovaného majetku požiadal úpadca listom zo dňa 17. 05. 2000 a súhlas FNM SR bol udelený 19. 06. 2000. Žalobca nadobudol sporné nehnuteľnosti od CAMPRI, spol. s r. o., ako tretia osoba, na základe kúpnej zmluvy zo dňa 09. 10. 2001, bona fide, vychádzajúc z hodnovernosti údajov zapísaných v katastri nehnuteľností, podľa ktorých na nehnuteľnostiach neviazli žiadne ťarchy, vecné bremená, ani iné právne povinnosti. Žalobca za predmetné nehnuteľnosti zaplatil kúpnu cenu.

4. O odvolaní žalovaného proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Obo/3/2016 zo dňa 18. mája 2016 tak, že odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd námietku žalovaného o neplatnosti súhlasu FNM SR s predajom nehnuteľností nadobudnutých v rámci veľkej privatizácii vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože tento postup zákon o veľkej privatizácii nezakazuje. Pokiaľ ide o skúmanie nadobudnutia nehnuteľností tvoriacich predmet konania žalobcom ako „tretím“ v dobrej viere, uviedol, že nadobudnutie vlastníctva v dobrej viere požíva ochranu v súlade s čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a s ústavnými princípmi právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv vyplývajúcich zo samotného pojmu demokratického právneho štátu v zmysle ústavy. Princíp právnej istoty, ochrany vlastníckeho práva nadobudnutého v dobrej viere vedie k tomu, že spravdla je nadobúdateľovi vlastníckeho práva v dobrej viere poskytovaná ochrana. K vzneseným námietkam žalovaného odvolací súd odkázal na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), v rámci ktorej bola stanovená povinnosť pre všeobecné súdy zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti každého konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé riešenie veci, t. j. také, aby úzkostlivé lipnutie na litere zákona v prospech jednej procesnej strany nespôsobilo výraznú nespravodlivosť druhej procesnej strany. Primárnym cieľom a zmyslom civilného procesu je ochrana porušených alebo ohrozených subjektívnych práv strany sporu. Ak sa všeobecné súdy pri posudzovaní problematiky nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam privatizáciou zo štátneho majetku sústreďia iba na povrchne hodnotené technické nedôslednosti v postupe príslušných štátnych orgánov, a to v neprospech osoby vlastníka, ide o uprednostňovanie zdanlivej legality vtedajšieho postupu štátu pri správe svojho majetku pred hodnotami materiálne právneho štátu, ktoré sú všeobecné súdy povinné chrániť. Aj vzhľadom na judikatúru ústavného súdu, odvolací súd vychádzal pri posudzovaní tejto konkrétnej veci vo vzťahu k prevodu privatizovaného majetku na CAMPRI, spol. s r. o., zo skúmania okolností nadobudnutia predmetných

nehnutelností žalobcom a upustil od prílišného formalizmu pri posudzovaní dodržania predpokladov platnosti kúpnej zmluvy podľa § 19a ods. 2 privatizačného zákona ohľadne predchádzajúceho súhlasu k prevodu privatizovaného majetku v preskúmvanej veci. Nebolo sporné, kedy bola uzavretá kúpna zmluva medzi Vodohospodárskymi stavbami, a. s. a CAMPRI, spol. s r. o., rozpor ostal v tom, či písomný súhlas na prevod nehnuteľného majetku udelený po uzavretí kúpnej zmluvy mohol mať, resp. mal v danej veci za následok neplatnosť tejto zmluvy. Odvolací súd vychádzal aj z ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka, ktorý v ods. 1 uvádza, že prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ktorej je prejav vôle určený, známy, alebo jej musel byť známy a v ods. 2 uvádza, že v prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa ods. 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. V konaní nebolo spochybnené, že vôľa pôvodných zmluvných strán, ako i FNM SR v nadväznosti na § 19a privatizačného zákona, bola predmetné nehnuteľnosti previesť na tretieho, v tomto prípade na CAMPRI, spol. s r. o., za určitých dohodnutých, ale aj zákonom stanovených podmienok (§ 19a), čo preukázateľne vyplýva z listinných dôkazov a vykonaného dokazovania v rámci súdneho konania. Uvedená kúpna zmluva bola uzavretá slobodne a vážne, nebola žiadnym z nich spochybnená a pokiaľ ide o zákonom predpokladaný súhlas na prevod skôr privatizovaného majetku na tretie osoby, odvolací súd má za to, že aj táto podmienka bola v konečnom dôsledku splnená a skutočnosť, že písomný súhlas je z neskoršieho dátumu, ako bola uzavretá kúpna zmluva, nie je možné a najmä spravodlivé v tejto konkrétnej veci vykladať na ťarchu kupujúceho, nakoľko úmyslom zúčastnených strán, t. j. predávajúceho, kupujúceho, ale aj FNM SR, ktorého súhlas bol potrebný k prevodu nehnuteľností, bol prevod nehnuteľností v dohodnutej kúpnej cene. V konkrétnom prípade išlo o jednoznačne jasný a zrozumiteľný úmysel, ktorý nebol spochybnený žiadnym z týchto subjektov v relevantnom čase prevodu, až neskôr bol spochybnený správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorý zaradil predmetné nehnuteľnosti do konkurznej podstaty, ktoré však medzičasom od CAMPRI, spol. s r. o. nadobudol žalobca. Z dokazovania tak podľa odvolacieho súdu vyplynulo, že žalobca nehnuteľnosti nadobudol v dobrej viere, ako nehnuteľnosti bez tiarch, vecných bremien a iných právnych povinností. Z hľadiska ochrany práv by malo mať podľa odvolacieho súdu rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom, na základe jeho dobrej viery, čím sa však dostávajú do kolízie dve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práva, než koľko sám má. Ak však nemožno zachovať maximum z oboch základných práv, potom treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere. Odvolací súd si osvojil názor ústavného súdu vyslovený v jeho judikatúre, na základe ktorého je stanovená povinnosť pre všeobecné súdy zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti každého konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci, t. j. také, aby úzkostlivé lipnutie na litere zákona v prospech jednej procesnej strany nespôsobilo zjavnú a výraznú nespravodlivosť druhej procesnej strany a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa stotožnil s výrokom rozhodnutia a názorom vysloveným súdom prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené dôvody sa odvolací súd s ďalšími námietkami nezaoberal a k námietke rozdielnosti v rozhodovaní odvolacím súdom v obdobných veciach uvádza, že obsahovo iné rozhodnutia odvolacieho súdu nie sú pre iné senáty záväzné a zároveň pre úplnosť dal žalovanému do pozornosti rozhodnutia senátu aj 5 O v obdobných veciach.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 12. septembra 2016 dovolanie podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“) a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ C. s. p., keď odvolací súd nevykonal dôkazy, o ktoré by bolo možné oprieť rozsudok odvolacieho súdu, rozsudok je čo do odôvodnenia zmätočný a zároveň v prejednávanej veci odvolací súd nesprávne právne posúdil právo žalobcu na vylúčenie veci z konkurznej podstaty úpadcu.

6. Žalovaný tvrdí, že rozsudok odvolacieho súdu, v nadväznosti na v poradí druhý rozsudok súdu prvej inštancie, je zaťažený vadou, ktorá znemožnila žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva na spravodlivý proces spočíva v tom, že ak súd prvej inštancie napriek odvolacím súdom uložennej povinnosti vykonať dokazovanie k otázke posúdenia dobromyseľnosti pri nadobúdaní nehnuteľností s ohľadom na všetky okolnosti, žiadne dokazovanie nevykonal a napriek tomu vydal čo do právneho posúdenia a odôvodnenia prekvapivý a arbitrárny rozsudok. Súd prvej inštancie taktiež rozhodol bez toho, aby oboznámil strany o svojom (zjavne prekvapivom) názore, aj keď mu takýto postup umožňovalo ustanovenie § 100 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) a žalovaný mohol ešte v rámci konania na súde prvej inštancie svoju argumentáciu rozšíriť, čo už však v odvolacom konaní nebolo možné. Odvolací súd zároveň namiesto toho, aby vadu rozsudku súdu prvej inštancie odstránil a dokazovanie, ktoré nariadil vykonať vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 26. 02. 2015 vykonal sám (čo však neurobil), procesnou vadou zaťažený rozsudok súd prvej inštancie potvrdil. Nakoľko sa súd prvej inštancie a odvolací súd neriadil zásadou hľadania materiálnej pravdy, ku ktorej sa dospelo spôsobom dostatočne zaisťujúcim zistenie objektívnej pravdy (ako jednej zo zásad na ktorej bol založený občiansky súdny poriadok), porušil tým právo strany sporu na spravodlivý proces.

7. Dovolateľ nesprávne právne posúdenie veci a prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. odôvodňuje tým, že právne posúdenie predbežnej otázky posúdenia vlastníctva žalobcu, založené na dobrej viere pri nadobúdaní nehnuteľností odporuje nielen platnému právu, ale takéto právne posúdenie odporuje aj ustálenej judikatúre najvyšších súdnych autorít. Odvolací súd právny záver o nadobudnutí nehnuteľností titulom dobrej viery nepodložil žiadnym právoplatným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolacieho súdu, v ktorom by bola v dovolacom konaní poskytnutá ochrana nadobúdateľovi nehnuteľnosti titulom „dobrej viery“, s výnimkou rozsudku sp. zn. 2ObdoV/1/2014. V tomto rozsudku dovolacieho súdu rovnako nie je žiadny odkaz na judikatúru najvyššieho súdu; dovolateľ sa môže len domnievať, že dovolací súd vychádzal z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015. Dovolateľ tvrdí, že ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu, ako dovolacieho súdu, je v otázke nadobúdaní nehnuteľností od nevlastníka dlhodobo vzáčne stabilná a zotrúva na zásade „nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet“. Poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/2010, rozhodnutia najvyššieho súdu, ako dovolacieho súdu, sp. zn. 5MCdo/12/2011, sp. zn. 2MCdo/20/2011 a rozhodnutia najvyššieho súdu, ako súdu odvolacieho, v obdobných veciach sp. zn. 1Obo/87/2010, 1Obo/102/2010, 4Obo/9/2014, 4Obo/23/2012, 4Obo/66/2012.

8. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. uvádza, že otázka záväznosti ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii a jeho kogentného charakteru vo vzťahu ku konkrétnym skutkovým a právnym okolnostiam, ktoré boli podnetom pre spory o vylúčenie nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, už bola posudzovaná všetkými senátmi najvyššieho súdu. Najvyšší súd v niektorých konaniach vedených proti žalovanému aj právoplatne rozhodol, prípadne v zrušujúcich uzneseniach vyslovil svoj právny názor, na základe ktorého následne v prospech žalovaného právoplatne rozhodli súdy prvej inštancie. Prehľad týchto rozhodnutí predložil dovolateľ súdu prvej inštancie vo svojom vyjadrení zo dňa 18. 05. 2015. Zároveň namieta, že prejudiciálna otázka platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 29. 06. 2000 už teda bola vyriešená v inom konaní, a preto posúdenie tejto otázky odvolací súd vo svojom rozsudku nemohol ignorovať a vec posúdiť inak. K rozhodovacej praxi dovolacieho súdu uvádza, že v súvisiacich veciach (predaj iných nehnuteľností úpadcu) bolo dovolanie podané dvakrát, keď vo veci sp. zn. 2ObdoV/1/2015 dovolací súd dovolanie odmietol pre neprípustnosť a vo veci sp. zn. 2ObdoV/1/2014 dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (pozn. dovolacieho súdu - uvedený rozsudok sp. zn. 2ObdoV/1/2014 z 28. apríla 2016 bol zrušený nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 796/2016 zo dňa 22. júna 2017). Dovolateľ sa domnieva, že rozsudok sp. zn. 2ObdoV/1/2014 nie je možné považovať za rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, v ktorej boli vyriešené tie otázky, ktoré majú zásadný právny význam pre nesprávne právne posúdenie veci v konaní 8Cbi/28/2010 a ktorý by zakladal prekážku prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Vzhľadom k uvedenému žiada, aby dovolací súd z dôvodu, že žalobca neosvedčil právny dôvod oprávňujúci ho k vylúčeniu nehnuteľností z konkurznej podstaty úpadcu a kúpne zmluvy ako nadobúdacie tituly spoločnosti CAMPRI, spol. s r. o. a žalobcu sú neplatné, rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu

žalobcu zamietol alebo zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Žalovaný zároveň dovolaciemu súdu navrhol, aby odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu až do právoplatného skončenia dovolacieho konania.

9. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že odvolací súd doplnil dokazovanie v smere naznačenom najvyšším súdom, čo je zrejmé aj z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (str. 8). Námiетка, týkajúca sa skutočnosti, že súd prvej inštancie nevyslovil právny názor na pojednávaní, je irelevantná, keď tak súd urobiť nemusel a zo strany žalovaného takáto požiadavka vznesená nebola. Samotné vynesenie rozsudku nepovažuje za prekvapivé, nakoľko už v predchádzajúcom rozsudku bolo žalobe vyhovené a z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplývalo iba to, že záver súdu prvej inštancie bol predčasný, neuvádzalo sa v ňom, že by malo dôjsť k zmene právneho názoru vysloveného v rozsudku súdu prvej inštancie, preto nie sú dané dovolacie dôvody obsiahnuté v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. Žalobca nesúhlasí s názorom, že by nadobudol vlastnícke právo od subjektu, ktorý nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností, keď v čase podpisovania kúpnej zmluvy sa vychádzalo z údajov obsiahnutých v príslušnom liste vlastníctva a nebol informovaný o tom, čo by mohlo obmedzovať vlastnícke právo predávajúceho. Citovaná judikatúra podľa jeho názoru nie je aplikovateľná na prejednávajúcu vec. Zároveň má za to, že dovolací súd rozhodol v skutkovo a právne totožnej veci (sp. zn. 2ObdoV/1/2014), čo znamená, že vec už bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to tak, že nehnuteľnosti boli z konkurznej podstaty vylúčené. Zároveň sa z uvedeného dôvodu nemohol odvolací súd vo veci sp. zn. 3Obo/3/2016 odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a preto nie je daná prípustnosť dovolania.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 Civilného sporového poriadku) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (§ 424 C. s. p.) s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

11. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., ako i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Otázka nemožnosti kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. bola pôvodne riešená v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2017 z 19. apríla 2017, v zmysle ktorého sa dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 420 C. s. p. V čase rozhodovania dovolacieho súdu bol však už citovaný záver veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu prekonaný uznesením ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018. Podľa uvedeného rozhodnutia „pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ Zároveň uznesením sp. zn. 1VCdo/1/2018 zo dňa 21. marca 2018 aj samotný veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu konštatoval odklon od uznesenia sp. zn. 1VCdo/2/2017 a vo svojom výroku uviedol, že „Kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. je prípustná.“ Vychádzajúc zo skutočnosti, že jednotlivé senáty ústavného súdu sú podľa ustanovenia § 6 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov pri svojom rozhodovaní viazané právnym názorom vysloveným v uznesení pléna ústavného súdu sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018 a rešpektujúc právny názor vyslovený v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1VCdo/1/2018 z 21. marca 2018 v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 prvá veta C. s. p., pristúpil vo veci konajúci senát najvyššieho súdu ku skúmaniu, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie tak z hľadiska dovolateľom namietaných väd zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj z hľadiska, či sú splnené podmienky pre skúmanie (nesprávneho) právneho posúdenia veci odvolacím súdom z hľadiska dovolateľom vyvodzovanej prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.

12. Žalovaný naplnenie prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. videl v

skutočnosti, že odvolací súd sa nezaoberal podľa jeho názoru zásadnými námietkami žalovaného, nevykonával dokazovanie, ktoré sám uložil vykonať súdu prvej inštancie a vydal zmätočný a nezrozumiteľný rozsudok. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces (obdobne pozri napr. sp. zn. 3Obdo/40/2017 zo 7. decembra 2017).

13. Vo vzťahu k dovolateľom namietanému nevykonaniu dokazovania súdom prvej inštancie uloženému mu zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 3Ob0/3/2016 z 18. mája 2016 a následnému nevykonaniu dokazovania odvolacím súdom a námietke týkajúcej sa nepostupovania súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 100 O. s. p. a vydania tak prekvapivého rozsudku, dovolací súd poukazuje na judikát R 39/1993, v zmysle ktorého podmienka prípustnosti dovolania nie je splnená, ak sa strane znemožnila realizácia jej patriacich procesných práv (iba) pre časť konania a do takej miery, že strana následne mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napr. tým, že mohla podať proti rozsudku, ktorý jej bol riadne doručený, odvolanie. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie je tak pre prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. relevantný len vtedy, ak sa ho dopustil aj odvolací súd, alebo ak tento nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie nenapravil odvolací súd. Avšak nemôže tomu tak byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania. V uvedenom prípade strana sporu mala možnosť realizovať svoje procesné práva a uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu k namietanému nedoplneniu dokazovania súdom prvej inštancie, či nepostupovania v zmysle ustanovenia § 100 O. s. p., v rámci podaného odvolania. Žalovaný tak neurobil, preto predmetné, až v dovolaní uvedené, námietky nemohli byť predmetom prieskumu odvolacím súdom a z toho dôvodu ani prípadný nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie nemohol byť napravený odvolacím súdom. Za uvedených okolností tak nie je naplnená podmienka prípustnosti dovolania, spočívajúca v nesprávnom procesnom postupe súdov, ktorým by znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. K namietanému neurčitému a zmätočnému rozsudku odvolacieho súdu, v spojení s právnymi názormi vyslovenými súdom prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (predtým § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom, ako celok, neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8269/02, Protsenko proti Rusku, sťažnosť č. 13151/04, Tishkevich proti Rusku, sťažnosť č. 2202/05, Lenskaya proti Rusku, sťažnosť č. 28730/03). Súd však zároveň nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný,

určujúci význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (por. aj viaceré rozhodnutia ústavného súdu, napr. sp. zn. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 78/05).

15. Dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia súdov oboch inštancií nie je nedostatočné, a teda nepreskúmateľné, resp. nie je arbitrárne a svojvoľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 v spojení s ust. § 387 ods. 2, 3 C. s. p. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a prijaté právne závery dostatočne zdôvodnili. Z odôvodnenia rozsudkov sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré súd vyhovel žalobe a zaviazal žalovaného vylúčiť z konkurznej podstaty úpadcu nehnuteľnosti uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia. Z obidvoch rozhodnutí (súdu prvej i druhej inštancie) je taktiež zrejme, z akých úvah vychádzali pri posúdení všetkých významných otázok. Dovolací súd sa nestotožňuje s tvrdením dovolateľa, že odvolací súd aplikoval závery ústavného súdu vyslovené v náleze sp. zn. I. ÚS 549/2015, pričom neuviedol, v čom je možné závery ústavným súdom posudzovaného prípadu aplikovať na prejednanú vec a prevzal odôvodnenie dovolacieho súdu z rozsudku sp. zn. 2ObdoV/1/2014 zo dňa 28. apríla 2016, čím nesprávne aplikoval v inom konaní zistený skutkový stav na v tomto konaní prejednanú vec, čo v konečnom dôsledku malo mať za následok porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí odkázal na judikatúru ústavného súdu, ktorou bola stanovená povinnosť pre všeobecné súdy zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti každého konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé riešenie veci. Uvedený záver je vo všeobecnosti aplikovateľný na všetky typy sporových konaní a ako taký je súčasťou práva na spravodlivý proces obsiahnutého v práve na súdnu a inú právnu ochranu a odvolací súd ho primerane a vhodne aplikoval v predmetnom konaní. V duchu uvedeného záveru následne odvolací súd posudzoval konkrétnu vec skúmaním okolností nadobudnutia predmetných nehnuteľností žalobcom. Odvolací súd tak pridržiavajúc sa všeobecných záverov uvedených v predmetnom náleze adekvátnym spôsobom doplnil argumentáciu súdu prvej inštancie na konkrétnu skutkovú situáciu, čím svojím odôvodnením podal výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozsudku jednak súdu prvej inštancie, ako i svojho rozhodnutia. Dovolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením dovolateľa o tom, že by odvolací súd aplikoval v inom konaní zistený skutkový stav na prejednanú vec, keď podľa dovolacieho súdu táto skutočnosť nevyplýva z napadnutého rozhodnutia. Vzhľadom k tomu, že dovolateľ tento svoj argument bližšie nešpecifikoval a neozrejmil, z čoho konkrétne (z ktorej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) vyvodil tento svoj predpoklad, táto jeho námietka tak zostáva v rovine nepodložených tvrdení dovolateľa, ktoré samy osebe nemôžu mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Zároveň dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. S prihliadnutím na tieto individuálne okolnosti danej veci dospel dovolací súd k záveru, že v konaní nedošlo k nesprávosti v procesnom postupe súdov takej intenzity a procesných dôsledkov, ktorá by mala znaky relevantné podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a zakladala prípustnosť dovolania žalovaného podľa tohto ustanovenia.

17. Dovolateľ súčasne odvodzoval prípustnosť podaného dovolania od ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. V zmysle ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

18. Zároveň platí, že dovolací súd je v prípade dovolaní podaných za účinnosti Civilného sporového poriadku povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na

odstránenie väd dovolania. Tento prístup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Povinnosť podávať kvalifikované, jednoznačné a úplné dovolania, v ktorých sú dovolacie dôvody vymedzené v súlade s ustanovením § 432 C. s. p., má zabezpečiť povinné právne zastúpenie dovolateľa, resp. povinnosť zastúpenia osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 C. s. p.). Zákon predpokladá, že advokát/vysokoškolsky vzdelaná osoba v odbore právo je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k rýchlemu, hospodárnemu a plynulému priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva z čl. 11 ods. 3 Základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený a podľa ktorého, kto sa verejne hlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. To znamená, že úkony takouto osobou majú obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov.

19. V prípade dovolania, prípustnosť ktorého vyvodzuje dovolateľ z § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam. Závery o (ne)prípustnosti dovolania prijíma dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky.

20. Pre vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje, ak dovolateľ vo svojom dovolaní uvedie, že sa dovolateľ nestotožňuje s posúdením veci odvolacím súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie). Povinnosťou dovolateľa je uviesť, ktoré konkrétne právne závery odvolacieho súdu (resp. aj súdu prvej inštancie) sú podľa jeho názoru nesprávne a tiež je jeho povinnosťou presne uviesť, prečo je podľa jeho názoru toto právne posúdenie nesprávne (to znamená, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd vec správne právne posúdiť, aké právne závery mal odvolací súd prijať). Úloha dovolacieho súdu následne spočíva v tom, že posúdi právne závery odvolacieho súdu s ohľadom na dovolateľom namietanú nesprávnosť právneho posúdenia veci a uvedie, ako mal odvolací súd vec správne právne posúdiť.

21. K argumentácii dovolateľa, v ktorej namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 5MCdo/12/2011 a sp. zn. 2MCdo/20/2011 podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., najvyšší súd konštatuje, že dovolanie žalovaného nespĺňa požiadavky uvedené v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. Dovolateľ v dovolaní zákonom predpísaným spôsobom nevymedzil, v čom považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne vo vyriešení tej-ktorej právnej otázky významnej pre rozhodnutie vo veci samej a zároveň neuviedol, ako mal odvolací súd podľa jeho názoru nastolenú právnu otázku správne riešiť. Pri vymedzení dovolacieho dôvodu v súlade s ustanovením § 432 ods. 2 C. s. p. nepostačuje konštatovanie dovolateľa, že považuje právny názor odvolacieho súdu za nesprávny, prípadne že nesúhlasí s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí odvolacieho súdu (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/1/2018), zároveň nepostačuje ani všeobecné konštatovanie dovolateľa, že určitý právny záver odvolacieho súdu je v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd nemôže nahrádzať pasivitu dovolateľa a vytvárať namiesto neho vlastnú právnu argumentáciu vyvodením z možnej nespokojnosti dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. V takom prípade by totiž dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v civilnom sporovom poriadku, ale aj účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

22. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal odklon odvolacieho súdu od rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, Civilný sporový poriadok viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. v písm. a/ a c/ výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho, argumentácia inými rozhodnutiami ako rozhodnutiami dovolacieho súdu môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1

písm. b/ C. s. p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Rovnaký záver platí pre časť dovolania, v ktorej žalovaný namietal rozpor napadnutého rozsudku odvolacieho súdu s právnymi závermi vyslovenými v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Obo/87/2010, 1Obo/102/2010, 4Obo/23/2012, 4Obo/23/2012 alebo 4Obo/66/2012, ktoré však nepredstavujú rozhodnutia vydané v rámci dovolacieho konania.

23. Vo vzťahu k namietanému nesprávnemu posúdeniu veci a prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., kedy je dovolanie prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dovolací uvádza, že dovolateľ ani v tomto prípade nevymedzil právnu otázku, ktorá má mať zásadný právny význam pre nesprávne posúdenie veci v tomto konaní a doposiaľ nebola dovolacím súdom vyriešená. Z argumentácie dovolateľa vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nie je zrejmé, či takouto otázkou má byť posúdenie záväznosti ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii a jeho kogentného charakteru, alebo námietka týkajúca sa vyriešenia prejudiciálnej otázky platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 29. 06. 2000, ktorú odvolací súd podľa dovolateľa nemohol ignorovať a posúdiť ju inak, prípadne či dovolateľ považuje podané dovolanie za prípustné z dôvodu, že neexistuje rozhodovacia prax najvyššieho súdu, v ktorej boli vyriešené tie otázky, ktoré majú zásadný právny význam pre nesprávne posúdenie veci v tomto konaní. Z tohto dôvodu (a s poukazom na body 17, 18, 19, 20) nebol žalovaným vymedzený dovolací dôvod v tejto časti spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C. s. p. Absenciu takej náležitosti považuje zákon za dôvod pre odmietnutie dovolania.

24. Najvyšší súd tak vzhľadom na vyššie uvedené konštatujúc danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. dovolanie žalovaného odmietol.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.